

॥ ३१ ॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारत आवदीपे षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥ ७७ ॥ तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥
 नरपतिरभवत्सदैवताभ्यः प्रयतमना स्वभिः संस्तुवंश्वताः स्म ॥ नृपतिधुरिचगामयुक्तभूपस्तुरगवैरगमच्चयन्नत्र ॥ ३१ ॥ इति अनुशासनपर्वणि आनुशा
 स० दानधर्मे गोदानकथने षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ ततो युधिष्ठिर राजा भूयः शांतनवं द्रुपं ॥ गोदा
 नविस्तरंधीमान्यप्रच्छविनयान्वितः ॥ १ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ गोप्रदानगुणान्सम्यक्पुनर्मे ब्रूहि भारत ॥ न हितव्याम्यहं वीरशृण्वानो मृतमीदृशं ॥ २ ॥
 वैशंपायन उवाच ॥ इत्युक्तो धर्मराजेन तदा शांतनवो नृपः ॥ सम्यगाहगुणांस्तस्मै गोप्रदानस्य केवलान् ॥ ३ ॥ भीष्म उवाच ॥ वत्सलांगुणसंपन्नांतरु
 णीं वस्त्रसंयुतां ॥ दत्वेदर्शीणां विप्राय सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ४ ॥ असुर्यानामते लोका गां दत्वा तान्न गच्छति ॥ पीतो दकां जग्धतृणां नष्टक्षीरां निरिंद्रियां ॥ ५ ॥ जरारो
 गोपसंपन्नां जीर्णां वापीमिवाजलां ॥ दत्वा तमः प्रविशति द्विजं क्लेशेन योजयेत् ॥ ६ ॥ रुष्टा दुष्टा व्याधिता दुर्बला वानो दातव्यायाश्च मृत्यै रदत्तैः ॥ क्लेशैर्विप्रयोऽ
 फलैः संयुनक्ति तस्या वीर्याश्चाफलाश्चैव लोकाः ॥ ७ ॥ बलान्विताः शीलवयोपपन्नाः सर्वे प्रशंसंति सुगंधवत्यः ॥ यथा हि गंगा सरितां वरिष्ठा तथा जूनीनां कपिला
 वरिष्ठा ॥ ८ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कस्मात्समाने बहुला प्रदाने सद्भिः प्रशस्तं कपिला प्रदानं ॥ विशेषमिच्छामि महाप्रभावं श्रोतुं समर्थोऽस्मि भवान्प्रवक्तुं ॥
 ॥ ९ ॥ भीष्म उवाच ॥ दृष्टानां ब्रुवतां तात श्रुतं मे यत्पुरातनं ॥ वक्ष्यामि तदशेषेण रोहिण्यो निर्मिता यथा ॥ १० ॥ प्रजाः सृजेति चादिष्टः पूर्वदक्षः स्वयं भुवा ॥ अ
 सृज हृत्तिमेवाग्रे प्रजानां हितकाम्यया ॥ ११ ॥ यथा त्वमृतमाश्रित्य वर्तयंति दिवौ कसः ॥ तथा वृत्तिं समाश्रित्य वर्तयंति प्रजाविभो ॥ १२ ॥ अचरेभ्यश्च भूते
 भ्यश्चराः श्रेष्ठाः सदानराः ॥ ब्राह्मणाश्च ततः श्रेष्ठास्तेषु यज्ञाः प्रतिष्ठिताः ॥ १३ ॥ यज्ञैरवाप्यते सोमः स च गोषु प्रतिष्ठितः ॥ ततो देवाः प्रमोदंते पूर्ववत्तिस्ततः प्रजाः
 ॥ १४ ॥ प्रजातान्येव भूतानि प्राक्रोशन्वृत्तिकंक्षया ॥ वृत्तिदंचान्वपधंत वृषिताः पितृमातृवत् ॥ १५ ॥ इतीदं मनसा गत्वा प्रजासर्गार्थमात्मनः ॥ प्रजापति
 स्तुभगवानमृतं प्रापि वत्तदा ॥ १६ ॥ स गतस्तस्य वृत्तिं तु गंधं सुरभिर्भुङ्क्षुः ॥ ददर्शोद्गारं स वृत्तां सुरभिर्भुखजां सुतां ॥ १७ ॥ सा सृजत्सौरभेयीस्तु सुरभिर्लोकमा
 तृकाः ॥ सुवर्णवर्णाः कपिलाः प्रजानां वृत्तिधेनवः ॥ १८ ॥

॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥